

KAPITOLA 3: ANALÝZY

3.1 SWOT analýza

- *Tabuľky SWOT analýzy.*

PROSTREDIE A INFRAŠTRUKTÚRA

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
▪ Pestrá prírodná scenéria a geomorfológia územia ▪ Prírodné hodnoty národného a celosvetového významu (Národný park Slovenský kras, prírodné prvky zapísané do zoznamu svetového dedičstva UNESCO, sústava NATURA 2000) ▪ Dostatok zdrojov pitnej vody v západnej časti územia ▪ Vodné plochy ▪ Lokalizácia a dobrá dostupnosť územia ▪ Dostupnosť cesty I. triedy do 15 min. pre všetkých obyvateľov mikroregiónu ▪ Opravená väčšina ciest II. a III. triedy ▪ Komunikačná infraštruktúra mikroregiónu umožňuje aplikáciu najpokročilejších IT riešení vo všetkých oblastiach podnikania a bežného života. ▪ Dobre vybudovaná zdravotná infraštruktúra	▪ Znečistenie a znehodnotenie prostredia ťažbou vápenca a sialitickej suroviny v tesnej blízkosti najcennejších prvkov prírody a krajiny ▪ Prísny režim ochrany najatraktívnejších lokalít územia výrazne obmedzuje aktivity v týchto oblastiach ▪ Vysychanie zdrojov vôd mimo krasových oblastí a ich znehodnocovanie (priesakové vody z haldy U.S.Stel - východná a centrálna časť územia) ▪ Vysychanie Bodvy a menších tokov v letných mesiacoch čo spôsobuje ekologické škody v ekosystémoch na týchto tokoch ▪ Nedostatočne vybudovaná environmentálna infraštruktúra bráni v určitých lokalitách niektorým typom podnikateľských aktivít ▪ Znečistené ovzdušie mikroregiónu ▪ Nevyhovujúca (poddimenzovaná) verejná hromadná doprava ▪ Zlý stav miestnych komunikácií predovšetkým v menších obciach
MOŽNOSTI	OHROZENIA
▪ Využitie neobývaných domov na rozšírenie ubytovacích kapacít a na prezentáciu tradičných hodnôt vidieka. ▪ Využitie vodných plôch na rybolov a netradičné aktivity spojené s vodou ▪ Využitie vybudovaného technického zázemia pre Rozvoj komunikačných technológií, dátových sietí a digitálneho obsahu založených na najnovších technológiách ▪ Revitalizácia vodných tokov a zvyšovanie plochy verejnej zelene. ▪ Možnosť vybudovania oddychových zón a relaxačných centier	▪ Znečisťovanie ovzdušia a pôdy (U.S.S. - Veľká Ida), kameňolomy v západnej časti územia ▪ Rozširovanie ťažby vápencov a sialitických surovín v tesnej blízkosti najatraktívnejších a najcennejších prvkov prírody a krajiny ▪ Ohrozenie pôdy eróziou a znečistením ▪ Odčerpávanie vodných zdrojov do povodia riek Hornád ▪ Riziko priemyselnej havárie (USS) ▪ Neexistencia skládky stavebného odpadu ▪ Zvýšenie dopravnej intenzity na miestnych komunikáciách a cestách III. triedy (doprava do priemyselného parku Kechnec, Moldava nad Bodvou a Čečejevce)

SPOLOČNOSŤ

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
- Existencia 3 stredných škôl na území mikroregiónu - Funkčné inštitucionálne zázemie regionálneho rozvoja na úrovni mikroregiónu - Skúsenosti s realizáciou rozvojových projektov - Remeselné a umelecké zručnosti obyvateľstva - Folklorne súbory, pravidelné festivaly a slávnosti - Bezproblémové spolužitie viac ako 4 národností na jednom území bez	- Nevyhovujúca vzdelanostná štruktúra obyvateľstva - Nedostatočné ekologické povedomie obyvateľstva a s tým súvisiace nepriaznivé javy (čierne skládky..) - Vysoké zastúpenie marginalizovaných a sociálne odkázaných obyvateľov - Pasivita občanov a samospráv v oblasti rozvoja občianskej spoločnosti - Občania sa nezúčastňujú zasadnutí obecných zastupiteľstiev - Nízky záujem samospráv, podnikateľov a tretieho sektora o služby poskytované Regionálnou rozvojovou agentúrou, Podnikateľským inkubátorom sa Vysunutým pracoviskom odboru reg. rozvoja KSK - Rozvojové aktivity na miestnej úrovni sa realizujú viac v závislosti od možnosti získania finančnej podpory ako v závislosti ich reálnej potreby - Samosprávy nevyhodnocujú plnenie svojich PHaSR - Chýba inštitucionálne zázemie pre rozvojové aktivity na úrovni obcí - Malý záujem miestnych aktérov a obyvateľov o zapojenie sa do aktivít v rámci realizovaných regionálnych projektov (vzdelávacie, informačné, workshopy) - V mikroregióne fungujú len 3 dlhodobé aktívne subjekty zamerané na rozvojové aktivity na miestnej úrovni. - Chýbajú od občanov a podnikateľov vychádzajúce rozvojové impulzy smerom k samospráve
MOŽNOSTI	OHROZENIA
- Implementácia remeselných, umeleckých a environmentálnych prvkov do osnov základných a stredných škôl - Možnosti pre adrenalínové , netradičné aj klasické športové aktivity	- Odchod kvalifikovanej pracovnej sily a mladých ľudí z mikroregiónu do vyspelejších regiónov Slovenska a EÚ - Hrozba zvyšovania počtu sociálne odkázaných obyvateľov, sociálneho napätia, rastu chudoby a s tým spojených negatívnych javov (kriminalita, vandalizmus) - Strata tradičných hodnôt a identity vidieka

KULTÚRA A HISTÓRIA

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
▪ Bohatá história mikroregiónu ▪ Archeologické náleziská ▪ Multikulturálny región ▪ Významní rodáci a historické osobnosti a udalosti viažuce sa na mikroregión ▪ Zachovalé historické pamiatky, objekty a zariadenia ▪ Zachovalá ľudová architektúra ▪ Zachovalé tradičné folklórne zvyklosti a remeslá	▪ Nedostatočná propagácia možností a aktivít v regióne navonok aj smerom k obyvateľstvu (podujatia, možnosti turistiky...) ▪ Nefunkčné knižnice a kultúrne strediská ▪ Neefektívne využívané kultúrne domy v obciach
MOŽNOSTI	OHROZENIA
▪ Využitie daností prírody, kultúrneho a historického dedičstva pre rozvoj vidieckeho turizmu ▪ Využitie miestnych tradícií, historického dedičstva a tradičných remesiel na nové podnikateľské aktivity ▪ Efektívne využívanie kultúrnych domov ich zapojením do regionálnych produktov CR ▪ Využitie siete základných a stredných škôl na rozvoj kreativity, udržiavaní tradičných hodnôt vidieka a k remeselným zručnostiam v oblasti tradičných remesiel a podnikania	▪ Strata záujmu obyvateľov o tradičné hodnoty vidieka a s tým spojený ich postupný zánik

EKONOMIKA

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
- Fungujúce poľnohospodárstvo poskytujúce pracovné príležitosti - Vybudované podnikateľské zázemie a inštitúcie na podporu podnikania	- Nedostatok pracovných príležitostí - Chýbajúce služby – výrobné a nevýrobné - Absencia spracovateľov poľnohospodárskych produktov od drobných chovateľov a pestovateľov - Málo ubytovacích a stravovacích kapacít v regióne - Neexistencia komplexných produktov CR vmikroregióne - Nedostatočne diverzifikované hospodárstvo s prevahou obchodných činností - Nízky stupeň spracovania surovín a pridanej hodnoty produktov a služieb (dominantným odvetvím sú obchodné činnosti) - Väčšine obcí chýbajú dodatočné finančné zdroje kvôli nízkej výkonnosti ekonomiky mikroregiónu (dane a poplatky od podnikateľských subjektov)
MOŽNOSTI	OHROZENIA
- Možnosť rozvoja väčších výrobných prevádzok v centrálnej oblasti mikroregiónu - Podnikateľské aktivity v oblasti IT a práca formou teleworkingu - Spracovanie produktov poľnohospodárskej prvovýroby (ovocinárstvo, včelárstvo, drobnochov) - Využitie prázdnych objektov a neobývaných domov na podnikateľské a voľnočasové aktivity - Využitie tradičných receptúr a postupov na výrobu exkluzívnych výrobkov na objednávku a na mieru - Využitie obnoviteľných zdrojov energie (biomasa)	- Nevysporiadané majetkoprávne vzťahy - Oddiaľovanie zonácie Národného parku Slovenský kras a tým blokovanie možnosti realizácie environmentálne prijateľných aktivít na území Národného parku

- Použité postupy pri príprave SWOT analýzy, metódy stanovenia jednotlivých zdrojov SWOT analýzy, informačné zdroje a celkový dopad SWOT analýzy pre územie verejno-súkromného partnerstva (MAS) – prepojenie SWOT analýzy na os 4 PRV.***

Spracovanie SWOT analýzy údolia Bodvy prebiehalo v 5 fázach, pričom 1. fáza začala ešte pred formovaním sa verejno-súkromného partnerstva. SWOT analýza 21 z 24 obcí mikroregiónu bola realizovaná v rámci vlastných aktivít RRA Moldava v roku 2004. Po rozhodnutí Združenia miest a obcí údolia Bodvy o začatí prípravy mikroregiónu na program LEADER a poverením RRA Moldava realizáciou aktivít zameraných na formovanie verejno-súkromného partnerstva a prípravu Integrovannej stratégie sa spracovala SWOT analýza zvyšných troch obcí údolia Bodvy. (Hačava, Drienovec a Paňovce).

Podklady z jednotlivých obcí experti RRA Moldava zosumarizovali, spojili identické prípadne podobné položky a tak sa získal obraz o tom ako vidia obyvatelia situáciu v regióne.

V roku 2006 sa už v rámci prípravy územia na program LEADER zopakovalo znovu spracovanie SWOT analýzy, ale s inou cieľovou skupinou - s potenciálnymi členmi formujúceho sa verejno-súkromného partnerstva formou brainstormingu a formou práce v skupinách.

Následne sme jednotlivé body analýzy porovnali s dostupnými štatistickými údajmi. Boli prípady keď objektívne údaje nepotvrdili subjektívne vnímanie obyvateľstva. (Napríklad obyvatelia definovali životné prostredie ako čisté, pričom na základe klasifikácie SAŽP patrí do jednej z 8 najzatráženejších oblastí Slovenska.) Sporné body, sa prezentovali a prejednali na verejnom stretnutí dňa 3.8.2006 kde sa upresnila ich definitívna formulácia.

Takto získané podklady vystihovali len určitý statický obraz o regióne a preto sme v roku 2007-2008 v rámci projektu „Vzdelávací a podnikateľsko- motivačný program na podporu cezhraničnej spolupráce“ podporeného v rámci programu INTERREG III A realizovali metódou vyvinutou USDOL prieskum dynamických údajov. Ide o údaje o podnikateľskom prostredí, o kvalite života, infraštruktúra, dostupnosti kapitálu apod. Takisto sme pomocou dotazníkov zisťovali ako pôsobia obce regiónu z pohľadu cudzinca, z pohľadu miestnych obyvateľov a zisťovali sme aj potreby jednotlivých skupín obyvateľstva v regióne. Získané informácie pomohli pri upresnení celkového obrazu o území ale sprostredkovali aj obraz o jeho smerovaní. Súčasťou projektu bol aj zásobník vyše 60 projektových zámerov samospráv, podnikateľov a tretieho sektora, ktorý sa do konca roka 2009 rozšíril na vyše 200 zámerov.

Získané podklady nám následne poslúžili na upresnenie SWOT analýzy ale aj pri problémovej analýze a zostavovaní stratégie

Popis fáz spracovania SWOT analýzy údolia Bodvy:

1. fáza: Spracovanie **SWOT analýzy jednotlivých obcí** údolia Bodvy metódou brainstormingu na verejných stretnutiach v obciach facilitovaných expertmi z RRA Moldava (2004-2006), cieľovou skupinou boli obyvatelia obcí a predstavitelia samospráv.
2. fáza: Spracovanie **pracovnej verzie SWOT analýzy údolia Bodvy** metódou syntézy zo SWOT analýzy jednotlivých obcí expertmi RRA Moldava (2006)
3. fáza: Spracovanie **základnej verzie SWOT analýzy údolia Bodvy** metódou brainstormingu a metódou práce v skupinách na verejných stretnutiach na regionálnej úrovni (2006). Cieľovou skupinou boli členovia formujúceho sa verejno-súkromného partnerstva
4. fáza: **Konfrontácia pracovnej a základnej verzie analýzy** a objektívnych ukazovateľov (Štatistický úrad, SAŽP, interné databanky RRA), upresnenie jednotlivých bodov a zostavenie **2. pracovnej verzie SWOT analýzy údolia Bodvy** metódou brainstormingu na regionálnych verejných stretnutiach (2006). Cieľovou skupinou boli členovia formujúceho sa verejno-súkromného partnerstva
5. fáza: **aktualizácia SWOT analýzy** pracovnou skupinou na základe výsledkov auditu územia, získaných dynamických údajov o území, pri súčasnom zohľadnení dopadov svetovej hospodárskej krízy na údie Bodvy a následne jej prejednanie na stretnutí členov Rozvojového partnerstva (2009) a odsúhlasenie **konečnej verzie SWOT analýzy územia**

Pri stanovení jednotlivých zdrojov SWOT analýzy boli použité viaceré metódy, čím sa zabezpečilo získanie reálneho obrazu o situácii v mikroregióne údolia Bodvy. Pri spracovaní SWOT analýzy sa použili:

1. analýza formou jednoduchej SWOT analýzy metódou brainstormingu so zapojením verejnosti
2. analýza formou odbornej SWOT analýzy
3. dotazníkový prieskum o zdrojoch územia
4. zber a analýza dostupných štatistických údajov z rôznych zdrojov (Štatistický úrad, SAŽP,)
5. prieskum dynamických údajov o území formou ankety a následne spracovania formou prác v skupinách so zapojením verejnosti a vyhodnotenia expertnou metódou.
6. generovanie projektových zámerov a vytvorenie obrazu o plánovaných aktivitách mikroregióne
7. analýza situácie a vytvorenie predstavy spôsobu riešenia situácie

Celkový dopad SWOT analýzy na územie údolia Bodvy sa premieta do nastavenia smerovania rozvojových aktivít v rámci Integrovannej stratégie rozvoja územia údolia Bodvy predovšetkým na mobilizáciu a efektívne využitie vnútorných zdrojov mikroregiónu. Proces prípravy stratégie odhalil optimistickjšie subjektívne vnímanie stavu regiónu v oblasti kvality životného prostredia a podnikateľského prostredia obyvateľmi regiónu oproti objektívnym ukazovateľom a na druhej strane pesimistickjšie vnímanie hodnoty vnútorných zdrojov (prírodných, kultúrnych a historických) a možností ktoré mikroregión ponúka.

SWOT analýza v prvom rade ukázala potrebu venovať sa predovšetkým mobilizácii vnútorných zdrojov regiónu (vrátane ľudských zdrojov), ktoré síce poskytujú dostatočný potenciál pre trvalo udržateľný rozvoj územia, ale nie sú využívané a to aj z toho dôvodu, že nie sú pre obyvateľov územia dostatočne známe a tiež chýbajú zručnosti potrebné k ich efektívnemu využitiu. V rámci opatrení osi 3 PRV implementovaných prostredníctvom osi 4 sa vytvára priestor pre využitie *Opatrenia 331 Vzdelávanie a informovanie*, ktorej aktivity vo veľkej miere pokrývajú potreby regiónu v oblasti vzdelávania a informovania.

Ďalšou oblasťou, ktorá sa ukázala ako kritická je atraktivita prostredia. Nejedná sa o nízku atraktivitu prírodného prostredia, ale o fyzické prostredie obcí a nevyhovujúci stav miestnej infraštruktúry. Tieto faktory znižujú atraktivitu územia nielen z pohľadu miestneho obyvateľstva, ktoré následne má tendenciu územie opúšťať, ale aj z pohľadu jeho vhodnosti pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu na ktorý územie má preukázateľný potenciál. Aktivity v rámci *Opatrenia 321 Základné služby pre obyvateľstvo a Opatrenia 322 Obnova rozvoj obcí* riešia skvalitnenie životného prostredia v obciach, výstavbu, rekonštrukciu a modernizáciu malej obecnej infraštruktúry (autobusové zastávky, detské ihriská, tržnice a ďalšie objekty spoločenského významu, lávky, mosty, rekreačné zóny). Realizácia aktivít v rámci uvedených opatrení prispeje k vytvoreniu vhodného prostredia nielen pre život miestnych obyvateľov ale aj pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu.

Rozvoj vidieckeho cestovného ruchu ktorý podporujú aktivity v rámci *Opatrenia 313 Podpora činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu (časť A a časť B) a Opatrenia 311 Diverzifikácia smerom k nepoľnohospodárskym činnostiam* je pre údolia Bodvy jedným z riešení v oblasti tvorby nových pracovných miest. Ich nedostatok sa ukázal ako ďalšia kritická oblasť pre udržanie mladých a schopných ľudí vo vidieckom priestore údolia Bodvy.

- ***Spôsob zapojenia verejnosti do procesu tvorby SWOT analýzy a popis účasti občanov v procese.***

V prvej fáze prípravy SWOT analýzy sa realizovali verejné stretnutia v jednotlivých obciach, kde sa pod vedením facilitátora z RRA Moldava metódou brainstormingu spracovávali jednotlivé časti analýzy. Podnety prichádzali od prítomných a facilitátor riadil celý proces. V tejto fáze ktorej prvú časť v roku 2004 realizovala RRA Moldava v rámci svojich vlastných aktivít sa nerozlišovala účasť zástupcovia jednotlivých sektorov s výnimkou posledných troch obcí, kde sa analýza spracovávala už v rokoch 2005-2006

Tretia fáza prípravy analýzy prebehla už na regionálnej úrovni v rámci regionálnych workshopov (14.6.2006, 30.6.2006, 13.7.2006 a 3.8.2006) s inou cieľovou skupinou ako v prvej fáze, a to s potenciálnymi členmi formujúceho sa verejno-súkromného partnerstva. Tu sa už dbalo na zastúpenie troch sektorov v zmysle princípov prístupu LEADER. Na prvom stretnutí boli prítomným rozdane *Základné dotazníky* vo forme brožúrky (16 strán formát A5). Dotazníky boli okrem časti venovanej definovaniu vízie na obdobie 10 rokov zamerané aj na získanie základných údajov o histórii, kultúrnych tradíciách, ľudských zdrojoch, prírodných zdrojoch, potrebách a možnostiach. Dotazník obsahuje spolu 35 otázok. Dotazníky mali prítomní do ďalšieho stretnutia vypracovať v spolupráci s ďalšími obyvateľmi územia a to za územie konkrétnej obce. Verejnosť tak prostredníctvom dotazníku mohla vyjadriť svoj pohľad na uvedené tematické okruhy. Návratnosť dotazníkov bola 68,5%. Prostredníctvom nich sme získali veľmi cenné informácie predovšetkým o kultúrnych tradíciách v mikroregióne, ale aj o potrebách jeho obyvateľov.

V rámci stretnutí ktoré boli otvorené pre verejnosť, sa pracovalo v 5-8 členných skupinkách na jednotlivých častiach analýzy pod vedením lektorov z RRA Moldava, pričom sa využívali aj informácie získané pomocou dotazníkov. Výsledky práce každej skupinky sa verejne prezentovali a prítomní o nich diskutovali, kým sa neprijalo záverečné stanovisko.

Po konfrontácii výstupov analýzy s výstupmi analýzy spracovanej metódou syntézy zo SWOT analýzy jednotlivých obcí a s objektívnymi údajmi získanými z oficiálnych zdrojov (Štatistický úrad, SAŽP) sa metódou brainstormingu spracovala **2. pracovná verzia analýzy**. Táto bola zverejnená na web stránke www.leader.ramoldava.sk a verejnosť mala možnosť sa s ňou oboznámiť a túto pripomienkovať.

Aktualizácia SWOT analýzy v roku 2008 sa realizovala v prvej fáze v rámci pracovnej skupiny pre prípravu ISRU a následne sa prezentovala členom Partnerstva na verejnom stretnutí dňa 5.8.2008. Tu sa analýza metódou brainstormingu prejednávala, korigovali sa niektoré časti a na záver odsúhlasila prítomnými ako **konečná verzia SWOT analýzy údolia Bodvy**.

Informovanie verejnosti o aktivitách a možnosti zapojiť sa do tvorby analýzy a samotnej stratégie sme realizovali prostredníctvom web stránky www.leader.ramoldava.sk, (od septembra 2008 www.bodva.sk), plagátov formátu A3 a tiež osobnými pozvaniami vytypovaných aktérov na stretnutia.

- *Úlohy a zodpovednosť jednotlivých subjektov pri príprave a spracovaní SWOT analýzy*

V období od septembra 2005 do augusta 2008 sa príprava integrovanej stratégie rozvoja územia údolia Bodvy v rámci spracovania SWOT analýzy realizovala v réžii RRA Moldava. Tá bola garantom celého procesu. Zodpovedala za výber relevantných informačných zdrojov, organizovanie a facilitáciu verejných stretnutí a za odborné spracovanie informácií do analýzy. Po inštitucionalizácii verejno-súkromného partnerstva organizačné úlohy prevzalo Rozvojové partnerstvo údolia Bodvy o.z., ale odborným garantom prípravy ISRU a tým aj garantom prípravy SWOT analýzy naďalej zostala RRA Moldava.

Dôležitú úlohu predovšetkým v prvej fáze zohrávala miestna samospráva, ktorá poskytla kontakty na vytypovaných zástupcov troch sektorov v rámci svojej obce, ktorí boli prizývaní na verejné stretnutia a z ktorých sa mnohí neskôr stali aj členmi verejno-súkromného partnerstva.

3.2 Problémová analýza a stanovenie rozvojových priorít

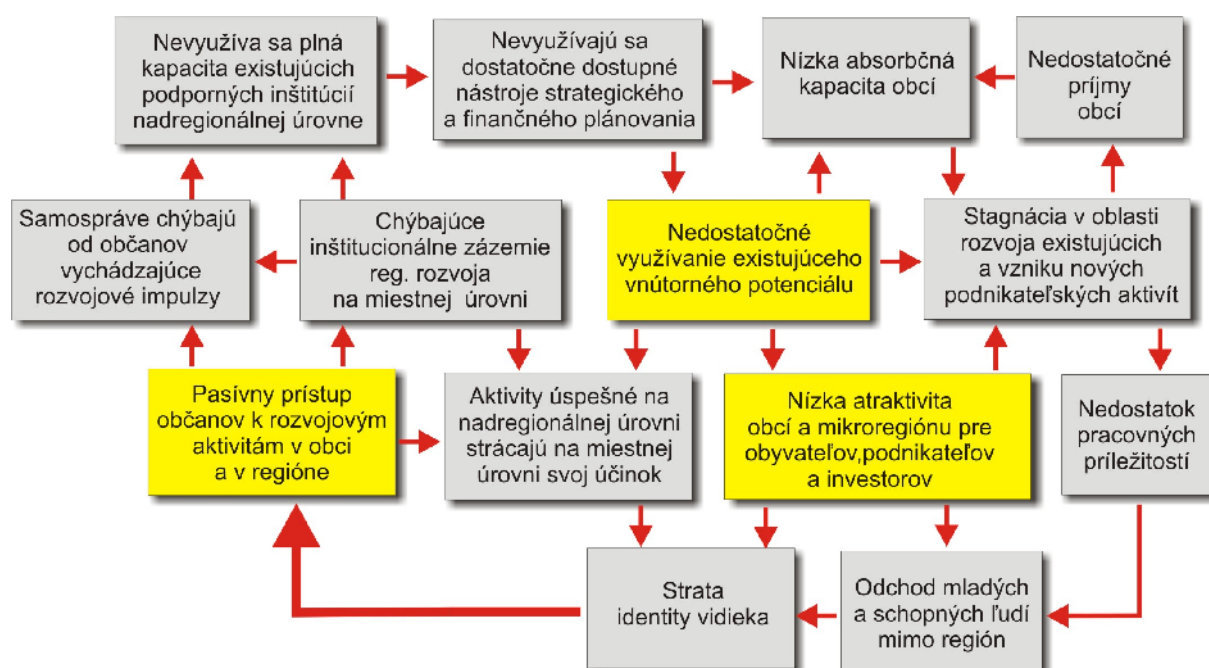
- *Analýza problémov územia verejno-súkromného partnerstva (MAS).*

Cieľom analýzy problémov bolo identifikovať kľúčové problémy v území údolia Bodvy a tak určiť tie oblasti intervencie, kde sa investované zdroje a energia najúčinnnejšie zúročia a rozvoj ktorých bude mať podporný účinok na riešenie čo najväčšieho okruhu ostatných problémov územia údolia Bodvy.

Na základe auditu zdrojov územia a výsledkov SWOT analýzy sa metódou brainstormingu na verejnom stretnutí verejno-súkromného partnerstva dňa 12.8.2008 a 19.8.2008 sformovalo nasledovných 14 problémov územia údolia Bodvy (uvádzané v abecednom poradí) :

1. **Aktivity úspešné na úrovni mikroregiónu strácajú na miestnej úrovni účinok**
2. **Chýbajúce inštitucionálne zázemie regionálneho rozvoja na miestnej úrovni**
3. **Nedostatočné príjmy obcí**
4. **Nedostatočné využívanie existujúceho vnútorného potenciálu mikroregiónu**
5. **Nedostatok pracovných príležitostí**
6. **Nevyužíva sa plná kapacita existujúcich podporných inštitúcií na úrovni mikroregiónu**
7. **Nevyužívajú sa dostatočne dostupné nástroje strategického a finančného plánovania**
8. **Nízka absorpčná kapacita obcí**
9. **Nízka atraktivita obcí a mikroregiónu**
10. **Odchod mladých a schopných ľudí mimo región**
11. **Pasívny prístup občanov k rozvojovým aktivitám v obci a regióne**
12. **Samospráve chýbajú od občanov vychádzajúce rozvojové impulzy**
13. **Stagnácia v oblasti rozvoja existujúcich a vzniku nových podnikateľských aktivít**
14. **Strata identity vidieka**

Vzájomné vzťahy a väzby týchto problémov v regióne sa metódou syntézy spracovali zo štyroch nezávisle generovaných stromov problémov do mapy vzájomných väzieb a vzťahov problémov údolia Bodvy. Táto „mapa“ znázorňuje ako a ktoré problémy sú navzájom prepojené a ktoré sa vzájomne posilňujú, ale zároveň ukazuje aj to že vyriešením určitého problému sa ktorý ďalší zoslabí, prípadne odstráni.

Obrázok č. mapa vzájomných väzieb a vzťahov problémov údolia Bodvy s vyznačenými kľúčovými problémami (zdroj: RRA Moldava)

Na základe vyhodnotenia mapy vzájomných väzieb a vzťahov problémov údolia Bodvy sa určilo 5 problémov u ktorých výraznejšie prevládal charakter príčiny nad dôsledkom.

Definovaný problém	Počet väzieb		pomer príčina /dôsledok
	dôsledok (vstup)	príčina (vý- stup)	
Nízka absorpčná kapacita obcí	3	1	0,33
Aktivity úspešné na úrovni mikroregiónu strácajú na miestnej úrovni účinok	3	1	0,33
Strata identity vidieka	3	1	0,33
Nevyužíva sa plná kapacita existujúcich podporných inštitúcií na úrovni mikroregiónu	2	1	0,50
Odchod mladých a schopných ľudí mimo región	2	1	0,50
Samospráva chýba od občanov vychádzajúce rozvojové impulzy	2	1	0,50
Stagnácia v oblasti rozvoja existujúcich a vzniku nových podnikateľských aktivít	3	2	0,67
Nedostatočné príjmy obcí	1	1	1,00
Nedostatok pracovných príležitostí	1	1	1,00
Nevyužívajú sa dostatočne dostupné nástroje strategického a finančného plánovania	1	2	2,00
Chýbajúce inštitucionálne zázemie regionálneho rozvoja na miestnej úrovni	1	3	3,00
Nízka atraktivita obcí a mikroregiónu	1	3	3,00
Pasívny prístup občanov k rozvojovým aktivitám v obci a regióne	1	3	3,00
Nedostatočné využívanie existujúceho vnútorného potenciálu mikroregiónu	1	4	4,00
			priemer :1,44

Problém u ktorého je pomer príčina/dôsledok vyšší ako priemer

Tabuľka č..... Vyhodnotenie mapy vzájomných väzieb a vzťahov problémov údolia Bodvy (Zdroj: RRA Modlava)

Členovia rozvojového partnerstva údolia Bodvy o.z. sa na verejnom stretnutí dňa 17.4.2009 zhodli, že všetkých 5 identifikovaných problémov chce, vie a môže riešiť na úrovni mikroregiónu. Následne sa z nich metódou párového posúdenia problémov určili tri kľúčové problémy údolia Bodvy.

Kľúčové problémy údolia Bodvy:

- 1. Pasívny prístup občanov k rozvojovým aktivitám v obciach a mikroregióne**
- 2. Nedostatočné využívanie existujúceho vnútorného potenciálu mikroregiónu**
- 3. Nízka atraktivita obcí a mikroregiónu**

Na základe určených kľúčových problémov sa stanovili tri strategické ciele pre Rozvojové partnerstvo údolia Bodvy o.z. do roku 2015, ktoré sa zároveň stali strategickými cieľmi Integrovanej stratégie rozvoja územia údolia Bodvy.

- 1. Zvýšiť účasť občanov na efektívnom spravovaní a rozvoji územia údolia Bodvy a budovaní jeho identity.**
- 2. Zabezpečiť efektívne a trvalo udržateľné využitie vnútorného potenciálu na budovanie identity, podporu rozvoja podnikania a stimuláciu investícií.**
- 3. Vytvoriť z údolia Bodvy príťažlivé miesto nielen pre jeho obyvateľov ale aj pre návštevníkov a potenciálnych investorov s jasnou a jedinečnou identitou.**

Tieto strategické ciele sa budú realizovať v rámci 3 strategických priorít, ktoré sa definovali nasledovne:

Strategická priorita 1: BUDOVANIE KAPACÍT A AKTIVIZÁCIA OBČANOV

Strategická priorita 2: TRVALO UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE VNÚTORNÝCH ZDROJOV

Strategická priorita 3: ZVYŠOVANIE ATRAKTIVITY A BUDOVANIE IDENTITY ÚZEMIA

Ťažisko bude na aktivitách zameraných na trvalo udržateľné využívanie vnútorných zdrojov, ktoré zabezpečí **hospodársky rast územia**, v rámci aktivít zameraných na budovanie kapacít a aktivizáciu občanov sa k tomu vytvorí **predpoklady** a v rámci aktivít zameraných na zvyšovanie atraktivity a budovanie identity územia sa zase zabezpečí **vhodné prostredie** pre trvalo udržateľný rozvoj.

- ***Použité postupy pri príprave problémovej analýzy.***

Pri spracovaní problémovej analýzy sa v prvom kroku na základe slabých stránok a ohrození vyplývajúcich zo SWOT analýzy a auditu zdrojov územia formou brainstormingu zostavil zoznam najväznejších problémov územia údolia Bodvy. Ďalším krokom bolo hľadanie najúčinnějších oblastí intervencie metódou zostavenia stromu problémov. Od tohto kroku sa očakávalo že sa jednoznačne identifikujú príčiny a dôsledky, za účelom smerovať intervencie len do tých oblastí, ktoré sú príčinami. Strom problémov sa zostavoval v rámci workshopu dňa 19.8.2008 v 4 menších skupinkách s tým, že sa výsledky porovnajú a spoločne sa určia príčiny. Výsledkom porovnania zostavených stromov problémov bolo zistenie, že každý z definovaných problémov môže byť aj v pozícii príčiny aj v pozícii dôsledku. Tento poznatok bol dôležitý z toho hľadiska, že poukázal na skutočnosť že problémy v údolí Bodvy nemajú lineárnu ale cyklickú väzbu.

Na základe tohto zistenia RRA Moldava spracovala mapu vzájomných väzieb a vzťahov problémov údolia Bodvy. Z tejto mapy sa vybrali tie problémy u ktorých pomer príčina/dôsledok bol nad celkovým priemerom pomeru príčina/dôsledok posudzovaných problémov. Tým sa získala skupina 6 problémov, u ktorých výraznejšie prevládal charakter príčiny nad dôsledkom.

Výsledky sa prezentovali na verejnom stretnutí členov verejno-súkromného partnerstva dňa 17.4.2009, kde sa konštatovalo, že všetkých 6 problémov partnerstvo chce a je schopné riešiť na úrovni mikroregiónu údolia Bodvy. Následne sa metódou párového posúdenia problémov definovali tri kľúčové problémy údolia Bodvy.

Identifikované kľúčové problémy sa stali východiskom pre stanovenie strategických priorít, mapa vzájomných väzieb a vzťahov problémov údolia Bodvy zase poslúžila na stanovenie indikátorov dopadu realizácie Integrovannej stratégie, s tým že umožnila stanoviť tieto indikátory aj pre oblasti, ktoré sa v stratégii priamo neriešia, ale prostredníctvom väzieb s riešenými oblasťami súvisia.

- ***Spôsob zapojenia verejnosti do procesu tvorby problémovej analýzy, vrátane popisu účasti občanov v procese.***

Problémová analýza pre údobie Bodvy sa začla spracovávať v roku 2007 v rámci projektu “*Vzdelávací a podnikateľsko-motivačný program na podporu cezhraničnej spolupráce*” ktorú realizovala RRA Moldava v rámci programu INTERREG III A. V rámci projektu sa pod vedením vyškolených trénerov realizoval anketový prieskum zameraný na získanie informácií o podnikateľskom prostredí, kvalite života, infraštruktúre a dostupnosti kapitálu. Verejnosť tak prostredníctvom ankety mohla vyjadriť svoj pohľad na uvedené tematické okruhy. Výsledky prieskumu sa spracovávali formou prác v skupinách, kde boli prizvaní ľudia, ktorí sa ankety zúčastnili a tak mali možnosť aj formulovať závery vyplývajúce z prieskumu.

Samotná formulácia kľúčových problémov, zostavenie stromov problémov, párové posúdenie problémov a definovanie kľúčových problémov prebiehali metódou brainstormingu v rámci 4 verejných stretnutí v období od 12.8.2008 do 17.4.2009 Informácia o možnosti verejnosti zapojiť sa do tvorby problémovej analýzy boli zverejnené na web stránke www.bodva.sk, kde

sa verejnosť prostredníctvom diskusného fóra mohla aj priamo vyjadriť k riešenej problematike.

- ***Úlohy a zodpovednosť jednotlivých subjektov pri príprave a spracovaní problémovej analýzy***

Podobne ako v prípade spracovania SWOT analýzy garantom a organizátorom aktivít v prvej fáze spracovania problémovej analýzy bola RRA Moldava. Po inštitucionalizácii verejno-súkromného partnerstva v auguste 2008 organizačné úlohy prevzalo Rozvojové partnerstvo údolia Bodvy o.z., ale odborným garantom prípravy ISRU vrátane problémovej analýzy naďalej zostala RRA Moldava.

V rámci verejno-súkromného partnerstva pracovná skupina pre prípravu ISRU mala za úlohu poskytnúť oponentúru analýze pred jej pripomienkovaním zo strany členov Rozvojového partnerstva údolia Bodvy. o.z.

V záverečnej fáze (2008-2009) sa využila poskytnutá expertná pomoc v rámci spoločného projektu UNDP a Košického samosprávneho kraja “*Budovanie kapacít pre udržateľný regionálny rozvoj v Košickom kraji*” predovšetkým formou odbornej facilitácie verejných stretnutí.

- **Vyplňte, Prílohu č.7 Prehľad o uskutočnených podujatiach a stretnutiach Integrovanej stratégie rozvoja územia.**